

Pojedini brojevi:	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od 6. i 12. rata po cijenu od 10 helera	U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od 6. i 12. rata po cijenu od 200
U inostranstvu 12 helera	U Beogradu sa dostavom u kuću 300
	U inostranstvu 400

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venao broj 21. Telefon br. 28.
Primanje oglasa Kneza Mihaila ul. broj 38. Telefon broj 245.

RATNI IZVJESTAJI.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 2. jula.

Na cijelom talijanskom frontu veoma živahna topnička djelatnost. Jutros se ova djelatnost izmedju Brente i Piave i na donjoj Piavi znatno povećala. Većih pješadijskih borbi nije juče preko dana bilo.

Načelnik glavnog stožera.

Izveštaj njemačkog vojnog vodjstva.

Kb. Berlin, 2. jula.

Zapadno bojište:

Vojna skupina bavorskog prijestolonasljednika Rupprechta:

Na mnogo mjesta fronta došlo je poslije jakih prepada vatrom do neprijateljskih predužeca. Odbijeni su.

Vojna skupina njemačkog prijestolonasljednika: Zapadno od Oise i južno od Aisne živa izvidjačka djelatnost. Jači djelimični neprijateljski napadaji južno od Ourcq i zapadno od Chateau-Thierry-a osuđeni su na našem borbenom zemljištu.

Poručnik Udet izvještava je svoju 37. i 38. a poručnik Kroll svoju 28. i 29. vazдушnu pobjedu.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Izveštaj bugarskog glavnog stožera.

Kb. Sofija, 1. jula.

Mačedonsko bojište:

Na mnogim mjestima fronta, naročito obosranom Dobropolija, topnička vatra je bila katkad žešća. Pred našim istaknutim položajima na donjoj Strumi za nas uspješne izvidjačke borbe.

Wilson i Carranza.

Svakog dana pronadju saveznički listovi nova čuda o američkoj pomoći i javljaju svijetu sve jedne brojeve za drugima, samo da bi uplašili središnje vlasti, — a medjutim pruža svoju glavnu prijetnju u visinu staro mehikansko zlo baš pred vratima same Unije. Prije dužeg vremena bavili su se washingtonski listovi malo opširnije odnosima Sjedinjenih Država prema susjedu. Čini se, da su ti odnosi — sudeći prema svima znacima — dospjeli u kritički stadij. Za ovo je dao povoda novi porez, koji je predsjednik Carranza natovario društvima za proizvodnju ulja u oblasti Tampika. Ova društva reprezentuju američki i engleski kapital,

Zivahna topnička djelatnost na talijanskom frontu. — Crnomorska flota pod njemačkom kontrolom.

te smatraju taj porez kao pokušaj za oduzimanje njihove svojine. Osim toga misle Engleska i Unija, da su posljednjom mjerom Mehika ugrožene u snabdjevanju svojih flota uljem. Barem je tako nešto tvrdio engleski poslanik u Washingtonu, lord Reading, kad je u jednom razgovoru razložio Wilsonu svu ozbiljnost položaja, i savjetovao mu, da poduzme enerგიčne mjere. Američka imperijalistička štampa duhnila je jednodušnim oduševljenjem u isti rog i pozvala na osvetu. Njihova uzrujanost digla se u beskonačnost, kad se doznalo uvjeravanje Carranzino, kako on vjeruje u njemačku pobjedu. U isto vrijeme našao je za shodno senator Smith, da oštro napadne na Mehiko, označavajući susjednu državu kao leglo anarhije na američkom kontinentu i pokazujući prilično razgovijetno želju, da oni tamo budu kažnjeni.

I Woodrow Wilson učini ono, što je morao: on odredi, da cijela konjica Sjedinjenih Država ode na mehičku granicu i pojača je jakim odjeljenjima pješadije i poljskih haubica. U isti mah je naredio, da za svaki slučaj budu u dva susjedna pristaništa Unije spremne znatne pomorske snage. Na mehičkoj strani usančile su se duž cijele linije trupe, koje svaki dan izmjenjuju puščane pozdrave sa neprijateljem. Njihovo je držanje, prema pisanju washingtonskih listova, puno objest i izazivanja.

Kad bi se htjelo ma i najmanje sumnjati u pravac komentara američke javnosti o ovom slučaju, značilo bi ne poznavati dobro duh i mišljenje anglosaksonskih neprijatelja središnjih vlasti. Obzirom na novostvoreni položaj postoji sa one strane velikog mora samo jedno mišljenje, a to je, da se razumije samo po sebi, da je inicijativu za mehikanska izazivanja dala — Njemačka. Kao da predsjednik Carranza stoji potpuno pod uplivom njemačkog poslanika, pl. Eckardta, na čiji bi račun trebalo knjižiti istjerivanje engleskog i američkog konsula iz Guayame, kao i uklanjanje 200 američkih melničara iz oblasti ulja. Suvršeno bi bilo dodati, da je Mehiko uhvatio sve bežične vijesti Unije i dostavio ih Njemačkoj.

Wilsonov je bluff dovoljno proviđan. Bijes njegov i njegovih vjernih prema buntovničkom susjedu možda je i opravdan, za to je dobio i dovoljno razloga time, što su oštećeni američko-engleski poslovi. Ali ovaj bijes mogao je doći do vrhunca tek onda, kad je Carranza ustvrdio, da vjeruje u konačnu pobjedu njemačkog oružja. Takvo pouzdanje jednog pojedinca, koji se ipak nalazi na vidnom mjestu, moralo je govorniku novog kontinenta u sadašnjem vremenu loči utoliko nezgodnije, što su se Wilsonove veli-

like riječi i veliki pokreti do sada grčevito trudili, da predstave jednodušno mišljenje novog svijeta. Nije lakše nikakvo čudo, ako je čovjeka, koji se usudio, da tvrdi obratno od predsjednika Sjedinjenih Država, trebalo naročitim oduševljenjem dočepati za gušu i učiniti neškodljivim. Da bi takvo šta mogao početi, nije Woodrow Wilsonu ni jedno sredstvo izgledalo podjednako, nego da omrznutim Nijemcima podmetne ono, što je prije svega terešlo sam Mehiko. Time je Unija sa svojom grandioznom organizovanom štamptom dovela tako reći u vezu medjusobicu na granici sa velikim spasavanjem časti čovječanstva, — kako su Američani naučili da takvim smatraju i samu evropsku borbu naroda. Time je ujedno i notorna mržnja Yankija prema Nijemcima postala podjednako oruđe u borbi protiv susjednog smetanja mira. I tako mirovni apostol Wilson radi uvijek duhovito, uvijek dosjetljivo, sa artiklom, koji ima najbolju prodju na američkoj pijaci, artiklom, koji se zove „svjetski rat.“

Dogadjaji u Rusiji.

Crnomorska flota poslije brest-litovskog mira.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“.)

Berlin, 2. jula.

Berlinski „Tag“ piše: Ugovor o miru u Brest-Litovsku predvidja u čl. V. da ruski ratni brodovi ili imaju biti preveženi u ruska pristaništa, gdje će ostati do sklapanja opšteg mira, ili, ako ne mogu stići do ruskih pristaništa, imaju se razgoružati u stranim pristaništima, gdje se moraju učiniti nepokretnima. Neki dijelovi crnomorske flote prešli su preko ove odredbe te i poslije zaključka mira krstarili u Azovskom moru. Malo po malo uzeli su čak i neprijateljsko držanje prema savezničkim boračkim snagama i time više puta primorali nove na oružanu intervenciju. Tokom proljeća bilo je sve jasnije, da je upliv moskovske vlade na pojedine dijelove crnomorske flote ravan nuli, i da ovi flotni dijelovi predstavljaju dobrovoljne trupe za nastavak rata, koje su se mogle nazvati i piratima.

Tek kad je zauzeto polustrovo Krim i ratno pristanište Sevastopolj, sprječeni je najveći dio nekadašnje crnomorske flote u daljim povredama brestovskog mira. Najvažnije i najnovije jedinice nekadašnje crnomorske flote uputile su se, protivno odredbama, ustanovljenim u Brestu, u Novorosijsk, ne htijuci se vratiti u svoja izlazna pristaništa. Značajno je za zamršene odnose na palubi ovih bro-

dova, da su u nekoliko dana nekoliko puta mijenjali svoju državnu pripadnost: crvenu zastavu boljševika, onda crvenu-zlatnu zastavu novoosnovane ruske republike, pa plavo-žutu zastavu Ukrajine, i najposlije su stavili plavo-bijelu zastavu sv. Andreje — zastavu ruske carevine. Uz posadu naselili su se na ratnim brodovima i žene, djeca i gradjani.

Prema pričanju ruskih pomorskih časnika i mornara, koji su ovim nejasnim odnosima umakli otputovavši, mora da je medju posadom ovih brodova bilo najvećih razlika u mišljenju. Tokom ovog spora potopio je torpedorazarač „Kerč“ jednim torpedom počinovinom juna veliki ratni brod „Svobodnaja Rosija“, predjašnjju „Katerinu II“. Ovim borbanama palo je žrtvom i nekoliko razarača, koji su po pričanju spomenutih ruskih časnika na istočnoj obali Crnog mora ili potopljeni ili iznučeni na obalu.

Veliki ratni brod „Volja“, nekadašnji „Imperator Aleksandar III.“, kao i više modernih torpedorazarača, vratili su se 19. juna u Sevastopolj, gdje se sada nalazi cijela, za ratne ciljeve još upotrebljiva, nekadašnja ruska crnomorska flota pod njemačkom kontrolom.

Ofenziva crvenih gađista protiv Čeho-Slovaka. Poraz protiv revolucionara.

Budimpešta, 2. jula.

Prema vijestima ruskih listova koje donosi „Az Est“, crvena garda se koncentrisala u predjelu Urala, da preduzme ofenzivu protiv Čeho-Slovaka. U njenim predjelima Urala su protiv revolucionari već pretrpili poraze ili su natjerani u bjegstvo.

Intervencija sporazumnih sila u Rusiji.

Engleska traži izgovor za intervenciju.

Berlin, 2. jula.

Povodom Reuterove vijesti o tobožnjem zauzeću Irkucka, koje da su izvršili austro-ugarski i njemački ratni zarobljenici, upozorava „Vossische Zeitung“ na to, da Engleska traži izgovora za svoju namjeravanu intervenciju. Zato je vijest o zauzeću Irkucka sumnjiva zbog očigledne tendencije.

Engleska oružana intervencija u unutarnje stvari Rusije.

Stockholm, 2. jula.

Prema londonskim vijestima engleska je vlada doista odlučila, da se

oružanom rukom umiješa u unutarnje stvari Rusije. Kako „Slovo“ javlja, ona je u tom pogledu uputila pitanje savezničkim vladama, na koje joj je došao pozitivan odgovor. Kako list saznaje, Sjedinjene Države su drugog mišljenja i trude se, da se unutarnji zapleti riješe mirnim putem.

Zašto Englezi, pored ostaloga, hoće da zaposjednu murmansku obalu?

Berlin, 2. jula.

Ovdje se obraća pažnja na to, da Engleska smjera, da dio murmanske obale, koji je slobodan od leda, stavi pod sferu svog upliva. Šta više, pomišlja se i na trajno učvršćivanje na toj obali. Republika, koja je tamo uspostavljena, nalazi se pod engleskim uplivom. U njemačkim političkim krugovima se izjavjuje, da dokle god bude trajala engleska posada na murmanskoj obali, dotle njemačka država ne će moći povući svoje čete iz Finske.

Borbe na zapadu.

Novi vazdušni napad na Paris.

Kb. Paris, 2. jula.

Havas javlja: Neprijateljske letilice su s večeri preletele naše linije i obrule su se prema pariskoj gradskoj oblasti. Uzbuna je trajala jedan sat. Stvarne štete nije bilo.

Rat na moru.

Nova potapljanja.

Kb. Berlin, 2. jula.

Zvanično: Wolffov ured javlja: U zapornom pojasu oko Engleske djelatnošću naših podmornica je ponovo potopljeno 17.000 bruto tona prostora prijateljskih trgovačkih brodova.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Brod „Kraljica regentkinja“ potpuno propao.

Kb. Amsterdam, 2. jula.

Holandaska brzojavna agentura javlja iz Haaga, da se teretni parni brod „Zeeland“, koji je u subotu isplovio, da pronadje ostatke broda „Kraljica regentkinja“, privremeno vratio u Nieuwe Diep, pošto ostacima broda nema nigdje ni traga.

Rat u vazduhu.

Borba izmedju njemačkih i francuskih letilica.

Kb. Hes (ostrvo Ameland), 1. jula.

Juče u 3 sata poslije podne preletele su preko ostrva dvije njemačke letilice, koje je progonilo 5 francuskih letilica. I na njemačke i na francuske letilice pucala je straža sa obale, no kako izgleda, bez uspjeha. Jedna od njemačkih letilica letjela je veoma nisko, i čini se, da ju je koja francuska letilica pogodila. Danas u 5 sati vratili su se gonjoci i udaljili se u pravcu prema zapadu.

PODLISTAK

Kosča Jezdimirović:

Pop i raspop.

Kad su obje kćeri popa Pavla izbile sa svojom opremom potpuno spremne za udaju, on sjede jednog lijepog jesenjeg dana u kola i ode vladici u Vršac, da od ovoga isprou kćerima muževe, a sebi zetove. Odavna je on sebi uravnao ovaj put do vladike, jer nije prošla godina, a da ga nije obradovao kakvim lijepim poklonom. Ali ovoga puta bijahu kola neobično natovarena. Tu je bio čabar masti, čabrica ovčijeg sira, čabrica meda, tu bure vina, bure barmeta, burene stare prepečene šljivovice, vreća bijela brašna, vreća sa šunkama, i slaninom, u jednoj vreći prase kao mlijekom naliveno, a u jednom košaru raznovrsna živina, a u kovčegu naprijed u kolima, na kome su sjedili pop Pavle i kočijaš mu, dva divna čilima, jedan par zavjesa i nekoliko košulja od sadi-platna, kakve je vladika rado nosio, sve rukotvorine popa Pavlove popadije i njihovih kćeri. Bilo je tu još i drugih sitnica; ali, ko bi ih sve izredao?!

Ljudi, koji ga uz put sretahu, mišljahu da putuje u grad da kao obično nešto proda, a on nikom ne kazivaše, kud i zašto putuje.

Stigavši u vladčinu rezidenciju, odsjeo je u poznatu mu gostionicu drugoga reda, gdje je uvijek i njemu i kobilama bilo dobro i gdje su ga dočekivali i dvorili kao nekog milog rođaka. Dok su se kočijaš i gostionički sluga šarali da konje smjeste, on se u ponudjenoj mu sobi na brzu ruku umio i

preobuče i po zalasku sunca uputi u vladčin dvor. Tamo udje kroz mala vrata u dvorište, a otud upravo u kuhinju, gdje se je posluga vladčina najradnije bavila. Svi mu podjose radosno u susret i cjelivahu mu ruku, a kad od njega čuše, da treba da drže u pripravnosti otvorene zadnje vratnice od dvorišta, oni već znađahu, da će opet da se napuni vladčina smočnica, koja kao da je bila više za njh nego za vladiku. Nudjahu ga raznim pićem i jestivom, ali on ne htjede ništa okusiti, jer se štedio za gostionicu, gdje je tako dobro priman, da tamo nešto potroši. Za malo ostade tu, pa se vrati u gostionicu, i kad se dobro smrklo, on naprijed a kola za njm udioše kroz zadnje vratnice u vladčin dvorište. Mladji brzo istovariše kola, a on zamoli vladčinog „tjelohranitelja“, da ga za straju prijavi vladici, pa ode zatim opet u gostionicu na večeru i noćuje.

Sutradan oko jedanajest sati prije podne dodje pop Pavle u bezpriekornom svešteničkom odijelu u vladčin dvor, gdje ga vladčin „tjelohranitelj“ prijavi vladici i malo kasnije spravede u sobu ovoga. Vladika je sjeo u naslonjači, okrenut licem prema vratima, a pop Pavle, čim ga ugleda, pade na koljena, dodirnu rukama pod i pognu glavu na niže u znak bezuslovne pokornosti prema svome despotu (gospodaru). To je po spopisu trebalo tri puta da učini prije no što pristupi vladichinoj ruci, ali ga je vladika od daljeg metanisanja oslobodio, doviknuv mu blagonaklono: Ostavi to, oče Pavle i pridji bliže!

Pop Pavle se smireno približi vladici i poljubi mu oruženu ruku, a

zatim sjede sroču vladike na ukazano mu mjesto.

— Pa kako je, oče Pavle? Odavna te ne vidjeh! Kako parohijani? Šta ti radi popadija? Kako kćeri? Hoćemo li skoro da ih udajemo?

Teško je bilo pop Pavlu, da brzo odgovori na sva ta pitanja, ali se ipak pribra i odgovori:

— Hvala milostivom Bogu i Vašem Visokopreosveštenstvu, svi su zdravi i veseli i ljube vam svetu desnicu; a zbog kćeri sam upravo i došao, ako je moguće da isprosim milost, e da bi se i za njih našao po jedan bogoslov. Jer, znate, kako narod veli: Djevojka je esap izložen kvaru; treba ga se što prije otrresti. A i ostario sam, pa sam rad, da ih još za života vidim udomljene.

— Odmah sam pomislio, da će tako nešto biti, jer si me, kako čujem od mladji, ovom prilikom pretrpao poklonima.

— To nije sve. Molim Vaše Visokopreosveštenstvo, da primite i ovu malenkost, koju sam godinama zbirao za sadašnji dan.

Rekavši to, pop Pavle izvadi iz unutrašnjeg džepa ukusno ispletenu kesicu i pruži je vladici, a ovaj je počeo na dlanu da ocjenjuje po težini i reče kao ushićeno:

— Oho, pa ovo su dukati.

— Molim Vaše Visokopreosveštenstvo da se osvjedoči. Ja sam ih kod kuće nabrojao ravno dvije stotine.

Vladika ustade i isprazni kesicu na sto, a kad tamo, a ono sve samli novi dukati, kao da su onog časa ispali iz kovnice. Prebroja ih pažljivo i vrati opet u kesicu, pa ohy strpa u džep i reče zadovoljno:

— Lijepo je od tebe, oče Pavle, što si toliko uvidjavan te znaš, da i tvoj vladika treba da živi. Da su svi takvi, provodio bih bezbrižan život. Ali šta ćeš, kad ih ima i takvih, koji misle da meni s neba pada. Nu da se vratim na tvoju stvar. Znaj, da bih ti i bez svega toga ispunio molbu. Stari smo poznanici, skoro drugovi, i ako sam ti u bogosloviji bio profesor, jer jedva da sam za desetak godina stariji od tebe. A osim toga i do sad si me mnogo zadužio, pa si i inače čovjek na svom mjestu. A i pravo je, da popovske kćeri budu popadije. Za tvoje sam poizodavna spremio dva valjana mladica i samo sam očekivao, da mi se radi toga javiš.

Vladika, razdragan onako lijepim poklonima, bi i dalje govorio; ali ga u tome prekidje tjelohranitelj Arsa, javljajući mu, da je tu pridivom protosindiel i upravitelj bogoslovlje Ilarion po zvaničnom dužnosti.

— Reci mu neka udje — reče vladika — a ti, oče Pavle, pričekaj ovdje; sad ću s njim u mojoj pisarni biti gotov.

Zatim ode u sporednu sobu. Na vratima sobe, u kojoj ostade pop Pavle, ukaza se kaludjer srednjih godina i inteligentnog izgleda, ljubazno se pozdravi s pop Pavlom i žurno ode vladici. Poslije nekoliko minuta već se vratio, a vladika za njm. U hodu doviknu vladika protosindielu:

— Čuješ, Ilarione, naredi onome bogoslovu Kostu pop Igenovom, da dodje da poslužiće danas pri stolu. Od gostiju sa strane imaćemo danas samo oca Pavla.

Protosindiel ode, a vladika sjede opet u naslonjaču i produži razgovor s pop Pavlom.

— Ti poznaješ pop Igena; bili ste zajedno u bogosloviji. Eto, njegovog sina sam ti namenio za mladju kćer. Do duše, on je Rumun, ali mati mu je prava Srpkinja iz moje rezidencije. Možda je se još sjećaš. Znaš, to je ona, što smo je djevojkom zvali paligorka! Izgleda, da joj se sin umetno na nju. Ona mi je i neka rođaka. Je li ti pravo?

— Ako je sin nasliedio i mudrost očevu, onda ne mogu boljeg poželiti — bijaše odgovor pop Pavlov.

Pop Pavle je istinu kazao, jer je pop Igen bio mudar čovjek, koji je kraj sve svoje skromne školske spreme umio sebi da stvori neki ugled, da su ga čak u više mahova birali kao narodnog poslanika za državni sabor. Kao mudar čovjek, on je tamo pustio učenje od sebe da govore, a sam se je ograničavao, da od vremena na vrijeme odobrava ono, što su i svi ostali odobrali i da prilikom glasanja glasa za prijedlog većine, odnosno za prijedlog vladin sa „Igen“, što na magjarski znači „da“. Njegovi politički protivnici dali su mu zbog toga nadimak „pop Igen“, pod kojim je bio na daleko popularan. A njegova popadija, nekadašnja „paligorka“, bila je razborita i kremen-Srpkinja. Kao takva teško da bi se udala za Rumuna, da je mogla da napravi sličnu partiju sa Srbinom. Ali kao kći siromašnog majstora morala se i Rumunom zadovoljiti, da bi postala popadija. Nije ona u tome bila usamljena. I prije i poslije nje su mnoge druge iz vladichine rezidencije to isto činile, naročito, dok je u njoj bila bogoslovija za Srbe i Rumune. Ovi posljednji su se prosto otimali za tamnšnje djevojke, jer su bile kud i kamo kulturnije od njihovih sunarodnica, i

Poslije mira sa Ukrajinom. Učvršćivanje ukrajinsko-njemačkih odnosa.

Kb. Berlin, 2. jula. Juče je ovamo stigao ukrajinski poslanik Steinhell i izjavio jednom predstavniku „Lokalanzeigera“, da hetman i njegova vlada imaju cilj, da dobre odnose sa njemačkom državom još poboljšaju i prošire, te da savezni odnošaji budu za obadje strane od koristi. Zetva je ipak dobra, a teškoće među seljacima su malo po malo uklonjene.

Razne brzjavne vijesti.

Bolest turskog sultana. Kb. Carigrad, 2. jula. Stanje sultanova zdravlja stalno se poboljšava.

„Sloboda govora“ u engleskom donjem domu. Kb. London, 2. jula.

Pošto je Billing, član donjeg doma, odisa ostao pri tome, da protiv odluke vlade govori o pitanju interniranja neprijateljskih stranaca, pozvan je od predsjednika kuće, da se toga ostavi. Billing se opirao, da to učini, na šta je donji dom jednoglasno primio predlog Bonara Lawa, da se Billing isključi sa sjednice donjeg doma. Pošto se Billing i dalje opirao, odveo ga je poslužitelj iz dvorane na ulicu. Njegovu isključenje važi za neodređeno vrijeme.

Produživanje zakonodavnog perioda njemačkog Reichstaga. Kb. Berlin, 2. jula.

Kako listovi javljaju, podnešeno je Reichstagu zakonska osnova o pomovnom produženju zakonodavne periode, i to do 12. januara 1920. godine. Zatim je podnešena zakonska osnova o produženju zakonodavne periode sabora Elsas-Lotaringije do 31. decembra 1919.

Kredit poljskoj vladi. Kb. Varšava, 2. jula.

Kako jedan ovdašnji list javlja, poljski ministar financija obratio se saveznoj varšavskim banakama molbom za kredit u svoti od 20 milijuna za poljsku vladu. Savez je odobrio tu svotu, koja će ući u državni proračun za iduću godinu.

Naseljavanje Kuronske. Kb. Kovno, 2. jula.

Wolffov ured javlja: Kako javljaju „Baltisch-litanschen Mitteilungen“, izdao je maršal Hindenburg, kao šef glavnog stožera operativne vojske, 17. juna odredbu o pitanju zemljišta u oblastima istočne vojne uprave, dajući time načrt za naseljavanje Kuronske. Odredba naglašava, da cijeli narod i sve treba da ima od toga koristi, ako pogranične države, koje je Rusija do sada zanemarivala, stupe u krug njemačkog ekonomskog života. Sviesnom upotrebom izdatih naredaba uklonice se zajedničke opasnosti poskupljivanja zemljišta. Da bi naseljavanje zemlje bilo slobodno, obavezuje odredba načelnika stožera o diobi zemlje i naseljavanje u Kuronskoj, klatirana 2. dana, svakog posjednika zemljišta, koji ima više od 360 hektara zemlje, da višak kumana proda zemaljskom društvu za Kuronsku, kao nosioca poduzeća za naseljavanje. Prodajna cijena mora odgovarati mirovnoj cijeni od 1914. Obaveza se prije svega mora tako izvršiti, da svaki, koji u tome sudjeluje, 25% svoje površine proda zemaljskom

društvu za Kuronsku. Ostatak od 8 1/2% ima se po mogućnosti preputiti uz mirovnu cijenu od 1914. godine slobodnom prodajom, zemaljskom društvu za Kuronsku. Odredba važi i za fidei komise u Kuronskoj.

Španjolska bolest u Münchenu. Kb. München, 2. jula.

Španjolska bolest, koja nije ništa drugo, nego influenza, raširila se i u bavarskom glavnom gradu u tolikoj mjeri, da se može govoriti o epidemiji. Broj bolesnika posljednjih dana veoma se povisio. Tačan broj poboljevanja ne može se navesti. Cijeni se, da bi moglo biti oko 1500 osoba. Najviše se razboljevaju u onim pozivima, gdje radi ili živi veći broj ljudi zajedno, naročito među radnicima i radnicama u velikim industrijskim fabrikama. Prilično je velik broj bolesnika iz tramvajskog personala. I u telefonskom uredu poboljevalo se 30 ženskih činovnika. Dalje širenje bolesti moglo bi biti štetno za provodjanje telefonske službe.

Iz talijanskog financijskog svijeta. Kb. Chiasso, 2. jula.

Četiri najveće talijanske kreditne ustanove sklopile su zauzimanjem ministra državne blagajne utanačenje, koje je određeno da izluči konkurenciju u radu. Prema prilikama uvučice se i ostale banke u ovo utanačenje.

Beogradska realna gimnazija.

Dužnost nam nalaze da se, koliko nam je moguće dostojnije, odužimo jednoj prosvjetnoj ustanovi, kojoj Beogradjani, čija su se djeca u minuloj školskoj godini vaspitala i učila zbog njenog istrajnog i vanrednim uspjehom krumisanog rada duguju veliku blagodarnost. Iznijeti i opisati sve ono što smo na kraju ove školske godine vidili i čuli u c. i. k. beogradske realnoj gimnaziji, zahtijeva opširnost i iscrpnost, ako se hoće, da se godišnji rad jedne ovako važne ustanove, pri tome u vremenu ovako neredovnom i burnom, širem svijetu rasvijetli u njegovim pojedinostima. Pokušaćemo da to s najboljom voljom učinimo, pa da se bar time, kao što rekossmo, u ime roditelja dječijih što dostojnije i blagodarnije odužimo onom ogromnom naporu i trudu, koji su u prošloj školskoj godini u toj prosvjetnoj ustanovi založili i njeno uzorno zapovjedništvo i neumorni i istrajni nastavnici.

Neka nam se ne zamjeri, što se ne ćemo pridržavati onog reda, kojim je godišnji rad u ovoj prosvjetnoj ustanovi u samoj stvari završen. Počecemo sa završnom svečanostu, koja je, kao što smo već kratko saopštili, bila u parku realne gimnazije (ranije vojna akademija). Ova po sebi skromna, ali u samoj stvari vrlo lijepa i dirljiva svečanost, počela je tačno u 10 sati prije podne, odmah po dolasku visokih predstavnika glavne vojne gubernije u pratnji mnogih viših i nižih časnika. Mnogo ranije prije toga park je bio pun dječijih roditelja, njihove rodbine, mnogobrojnih drugih uglednih beogradjana, a obojeg pola, na čelu s predsjednikom beogradske opštine. Zapovjednik gimnazije dočekivao je i ljubazno pozdravljao goste na samom ulazu u zgradu i upućivao ih na mjesto svečanosti. Na jednoj uzvišici parka, niže koje su u dovoljnom prostoru bile namještene stolice za goste, čekali su učenici u lijepom poretku svoje roditelje i goste, pridržavajući se strogo upustava svojih nastavnika. Na sredini te uzvišice je bilo mjesto za djački

pjevački zbor. Nikakvi drugi ukras nije tu bilo, ali je za to bio u toliko veći ukras sam program ove školske svečanosti. Nije to bila jedna obična svečanost, kakvih smo mi beogradjani navikli biti da gledamo u prošlim vremenima; to je bio upravo jedan završni ispit pred širom javnošću, ne ispit samo učenika, nego i uprave i nastavnika zavoda. Program je bio obilat, u njemu je bilo 19 tačaka: pjesme, deklamacije i gudačko-tamburaški djački zbor. Izvođenjem tog programa učenici su javno pokazali, koliko su uspjeli u umjetnosti i u skladnog pjevanja i u muzici. Oni su ovaj ispit, blagodareći svome trudu i istrajnom radu svoga vrijednog nastavnika, sveštenika g. Lukića sjajno položili. Sve pjesme, srpsko-hrvatske, njemačke i magjarske, otpjevane su vanrednom skladnošću i izazvale su u svih prisutnih, pored prijatnih i uzbuđljivih osjećaja, jednodušno dopadanje. Između zbornog pjevanja bilo je deklamacija na srpsko-hrvatskom, njemačkom, magjarskom i francuskom jeziku. Ove deklamacije učenika iz I., II., III., IV., V., i VI. razreda su zadivile svakoga, ne samom vještinom deklamacije, nego čistim, pravilnim i tečnim izgovaranjem onog stranog jezika, što je znak, da su djeca u dotičnom jeziku postigla veliki uspjeh. Pisac ovih redaka je mislio, da su za te deklamacije izabrani učenici, koji su te strane jezike već ranije znali, ali se docije uvjerio o protivnom; vrijednom i smišljenom nastavom djeca su te jezike naučila u samom zavodu, postigla su dakle neočekivani uspjeh. Kad se sjetimo, da su naša djeca učila u gimnaziji kroz sve razrede njemački i francuski pa da su na kraju krajeva jedva postizavala toliko, da su mogla pravilno čitati te jezike, o izgovaranju i da ne govorimo, onda se ovom uspjehu u realnoj gimnaziji moramo diviti, on zaslužuje svaku pohvalu i priznanje. Roditelji se sa uspjehom svoje djece, odavajući blagodarnost nastavnicima, mogu ponositi. — Ovaj svečani ispit završio se srpsko-hrvatskim potpurijem, koji je izveo djački gudačko-tamburaški zbor, opet dokaz vanrednog uspjeha u skladnoj muzici.

Vrlo je lijep i dirljiv prizor bio kad je, poslije govora zapovjednika gimnazije kojim je razložio cio pravac rada gimnazije, istakao uspjeh i poželio svojim učenicima prijatan odmor, stupio pred zapovjednika jedan učenik i u ime svih svojih mnogobrojnih drugova za blagodario mu iskrenim riječima na njegovoj očinskoj brizi i na naporom ali istrajnom radu svih nastavnika. Ovo je sve prisutne vrlo prijatno dirnulo, jer je to najbolji znak iskrene blagodarnosti i priznanja prema svome dobrom starješini i vrijednim nastavnicima. Pod utiscima rijetkog uživanja i zadovoljstva roditelji i gosti dugo će se sjećati ove skromne svečanosti — ovog javnog svečanog ispita.

Visoki predstavnik glavne vojne gubernije izjavio je: zapovjedniku i svima nastavnicima u dvorani gimnazijskoj svojoj pohvalu i priznanje na postignutom i dokazanom uspjehu. Poslije ove svečanosti red je bio da se posjeti izložba djačkih radova ove prosvjetne ustanove, koja je na nekoliko dana bila svečano otvorena u velikoj gimnastičkoj dvorani. I ovdje nas je dočekalo jedno prijatno iznenađenje. Običaj je da se samo mjesto, u kojoj se izložba priredjuje, što bolje i ljepše ukrasi tako, da taj ukras privuče na sebe veće pažnju posjetiocu nego li i sam predmet, koji se izlaže. Taj slučaj u ovoj izložbi nije bio. Ovdje je, na protiv, bio najljepši ukras ono, što je bilo izloženo. Desno od ulaza u dugačku dvoranu nalazilo se uzvišenje

mjesto, zastrto ćilimima i ukusno namješteno za visoke goste prilikom otvaranja izložbe. To je bio cio uobičajeni ukras ove izložbe, koju je sredio i stručno-znalački složio naš stari nastavnik matematike, penz. direktor beogradske realke g. Josip Kovačević, vrijedni radnik i u ovoj realnoj gimnaziji. Cilj ove izložbe je bio, da se roditeljima i svakom posjetiocu na lak način pokažu svi školski i domaći radovi učenika po raznim predmetima, pa tim načinom iznese i postignuti uspjeh. Sličnih izložbi bilo je u nas ranije, koliko se sjećamo samo u beogradske realke, ali je u ovoj izložbi bila i jedna novina. U njoj su se mogle viditi i zabilješke, koje su učenici slobodno vodili na časovima samog predavanja, te se iz njih mogao viditi pored cjelokupnog rada učenika i sam rad nastavnika, tu su i džepni riječnici. Ta novina ove izložbe je doprinijela, da je ona doista bila pravo ogledalo ukupnog rada učenika i nastavnika, od čega roditeljima i prijateljima prosvjete nije ostalo ništa skriveno. Ovdje ćemo odmah napomenuti, da na žalost najljepši dio djačkih radova nije mogao biti izložen, jer je mnogo ranije, po naročitom zahtjevu, poslat bio na izložbu u Budimpeštu. Na nekoliko dugačkih stolova, u sredini dvorane, stajali su grupisani djački radovi, školski i domaći, pribliješke i džepni riječnici, ovim redom: srpsko-hrvatski jezik, njemački jezik, magjarski jezik, latinski jezik, francuski jezik, matematika, geometrijsko crtanje, nacrtna geometrija i krasnopolis. Sve ovo što smo u ovom radovima vidili, iscrpno opisati, trebalo bi i mnogo prostora i vremena. Rećićemo u kratko ovo: Velika većina, naročito domaćih zadataka, radjena je vrlo marljivo, pažljivo i čisto; time se odlikuju i školski radovi, koliko je to kratkoća vremena dozvoljavala. Pribliješke su učenici na časovima vodili dosta pažljivo, sredjeno, one kazuju, da je učenik predavanje nastavnika pratio i hvatao s pažnjom. Džepni riječnici su radjeni čisto i prema potrebi vrlo iscrpno. U jezičnim zadacima se obračala pažnja na pravilnost jezika, interpunkciju, na stilistiku u višim razredima i na čistotu rada, to je važilo naročito za školske zadatke. Velika većina učenika je u tome pokazala odličan uspjeh. Ali je vanredan uspjeh u svemu radu postignut u matematici, geometrijskom crtanju i u nacrtnoj geometriji. Čistota, pravilnost i tačnost, kojom su izradjeni pojedini zadaci, svakog je zadivila. Crteži geometrijski su tako lijepo izradjeni, da bi se moglo posumnjati, da su ih doista radili učenici ove škole. Trebalo je doista mnogo truda da se ovako sjajan uspjeh postigne. Poslije ovoga je na redu da se s pohvalom pomene sve ono što je izloženo od djačkih radova iz fizike (elektriciteta, mehanike, optike, telefona, mikrofona i t. d.). Učenici su pored odličnih crteža iz ovog predmeta pravili iz sopstvenih sredstava još i razne sprave i modele s potpunim razumljivanjem predmeta. To su učenici radili i kod nacrtne geometrije, praveći vrlo pravilno razne modele kuća, zgrada i u opšte plastički predstavljali svoj zadatak. U svakoga je veliko zadovoljstvo izazvalo slobodno crtanje, koje je izloženo bilo na zidovima, Učenici su, po slobodnom izboru i s prirode crtali olovkom, kredom i ugljenom razne predmete: tice, razno posudje, cvijeće, voćke, predjele, zgrade, figuralne stvari, noge, ruke, glave, pojedine dijelove lica, a bilo je i lijepih akvarela. Svi ovi radovi su odlični i svakog su sve više iznenadjivali što ih je duže posmatrao. Radovi iz zemljopisa i prirodopisa bili su obilni, radjeni su neobičnom paž-

njom i s potpunim razumljivanjem predmeta. Kad je posjetilac izložbe sve ove radove učenika pregledao i sam u sebi donosio o njima ocjenu, on se prvo morao sjetiti onog truda, koji su u svemu tome morali zalagati nastavnici, a poslije marljivosti, pažnje, shvatanja i vrijednog rada učenika. Svaki se svemu ovome morao s priznanjem pokloniti. Ovako ogromnom uspjehu mnogo je doprinijela i uprava realne gimnazije, ona je pomagala obilato svoje učenike time, što im je stavljala besplatno na raspoloženje cio potrebni materijal za pisanje, crtanje i modeliranje, ona je podnijela izvjesnu materijalnu žrtvu, ali se njome može ponositi, njen je uspjeh u svemu sjajan.

U svečanost svršetka školske godine ovog prosvjetnog zavoda dolazi koncert, koji su učenici ove gimnazije priredili 29. juna u bašti „Gostionice Takova“. U našem listu je o tom uspješnom koncertu bilo već govora, dopunice ga samo time, da je i prihod bio odličan i da će ga, kako smo izvješteni, zapovjedništvo gimnazije upotrijebiti na pomoć svojih sirotnih učenika u idućoj školskoj godini.

Završujući ovaj izvještaj dužnost nam je napomenuti još ovu novinu, koja je trajala u ovoj gimnaziji u toku školske godine. Da bi u punom smislu odgovorilo svojoj dužnosti i svome pozivu, zapovjedništvo je škole uspjelo da škola bude uvijek u vezi s kućom svojih učenika. Određeni su bili časovi primanja, kada su i zapovjedništvo i profesori primali roditelje i staroce svojih učenika te su im neposredno mogli izjavljivati svoje želje ili žalbe. To je mnogo doprinijelo da je zapovjedništvo bilo u stanju da postigne i drugi svoj zadatak: održavanje reda i discipline među učenicima, zdravstvenog stanja, koje je preko cijele godine bilo odlično, da očuva uvijek pristojnost i lijepo ponašanje svojih učenika. Brijunost zapovjedništva škole bila je uvijek obilata u svima pravcima, pa je zato i pobrala ovako ogromni uspjeh.

Mi još u ime svih djačkih roditelja i svega beogradske građanstva izjavljujemo našu iskrenu blagodarnost.

Beogradjanin.

Grad i okolica

Dnevni kalendar

Danas je srijeda 3. jula, po starom 20. juna. — Rimokatolici: Heliodor; pravoslavni: Muč. Metodije ep.

Casnička i činovnička kasina otvorena je počam od 15. februara do 11 sati u noći.

C. i. k. vojnički dom: Citaonica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati jutro do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.

Biblioteka za pozajmicu (Balkanska ulica br. 1, Hotel Moskva). Otvorena, od 10—1 sat prije i od 3—7 sati poslije podne.

Kinematografi: C. i. k. vojni kinematograf u Kralja Milana ulici br. 56 (Klozeum); U 6 sati poslije podne predstava za vojnike, a u 8-30 sati uveče predstava za časnike uz pratnju garnizonske muzike. — C. i. k. gradjanski kinematograf na Terazijama br. 27. (Paris). U 6 sati poslije podne i u 8 sati uveče opšte-predstave. (Posljednja uz pratnju vojne muzike 409. etapnog bataljuna.)

Beogradski orkeum u ljetnoj pozornici (bašta „Hotel Takova“ na Terazijama). Početak predstave u 8-30 sati uveče. Noćna služba u ljekarnama: Od 30. juna do uključivo 6. jula 1918. vršće noćnu službu u Beogradu ove ljekarne (apoteke): Dr. Pantić, Saborna ul. 77, Delina Knez Mihajlova ul. 1, Nikolčić, Biljalska ulica 2, Pročić, Kralj Milanova ul. 87.

C. i. k. savsko kupatilo. Otvoreno cijeli dan. Za vrijeme otvaranja ratnog mosta — od 7 do pol 9 prije podne — ne će se vršiti prijevoz posjetilaca kupatila.

Saobraćaj na ratnom mostu između Beograda i Zemuna obustavljen je svakog dana od 7—8-30 sati prije podne od 12-30—2 sata poslije podne.

Kužna bolnica: Posjeta nije dozvoljena. Obavještenja o bolesnicima dnevno od 11 do 12 sati prije podne na ulazu u baštu bolničke zgrade sa strane Vidinske ulice.

Posjet bolesnika u bolnicama: U bolnici „Briko“: od 2—4 sata poslije podne. U bolnici „Bričan“: od 9-30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne. — U c. i. k. gradjanskoj bolnici: u utork, četvrtak i nedjelju od 1—3 poslije podne.

Vojno parno toplo kupatilo u Car Dušanovoj ulici. — 1. Kupatilo u kadama: a) Za vojne osobe otvoreno radnim danima od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — b) Za gradjansvo radnim danima od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 9 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — 2. Parno kupatilo za časnike i njima ravne činovnike otvoreno je utorkom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — Za gradjane muškog pola otvoreno je parno kupatilo ponedjeljkom i četvrtkom (ako u te dane ne pada kakav praznik) od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne. — Casnici i njima ravnim činovnicima stoji na volju da se služe parnim kupatilom i u dane određene za gradjansvo (ponedjeljak i četvrtkom). Blagajna se zatvara radnim danima u 12 1/2 sati, a nedjeljom i praznicima u 12 sati u podne.

U počast poginulih junaka

— Za juče zakazana svečanost na auštro-ugarskom vojničkom groblju, kod koje je trebao da pjeva pjevački zbor boške dvorske opere, odgođena je zbog rđavog vremena na danas, razumije se, ako je i opet ne bude pokriveno zlo vrijeme. Kola električnog tramvajja stajade za desputacije spremna u 4 sata poslije podne u Kralj Aleksandrovoj ulici.

kad je Rumun takvu nazvao svojom ženom, on se pomislio, kao da je dobio princezu, jer je umjela i da dočeka i da isprati i gospodina i seljaka, a ne kao njegove sunarodnice, među kojima je bila jedna popadija, koja je mislila, da se kava kuva kao grah, te ju je tako prestavila uz vatru, da njome ugosti vladiku, kad je ovaj u prolazu za Mehadiju kroz selo namjerio, da kod njezinog muža svrati na odmoriste. Slobodno se smije reći, da je Vršac u to doba davao više popadija, nego ikoji drugi grad u prostranoj monarhiji. — A šta veliš za ovoga moga tjelehranitelja Arsu — upita vladika pop Pavla — bi li pristajao uz tvoju stariju ćerku? — Pop Pavla kao da nešto taknu u srce, jer kad god je ugledao toga mladca, niemu se naničtaše misao, takav da mu je od kud zet, pa brzo odgovori: — Bi, te još kako. Ovakav je morao izgledati Kraljević Marko u svojim mladićkim godinama, naročito kad Vas prati na konju u gali s kalpakom na glavi, u dušanci, uzanim čakširama i pomamuzanim čizmama, sa sabljom o bedrima i čurdijom preko ramena. — E, pa neka ti je sa srećom. Svršio je bogosloviju i dosta me je vjerno služio. Vrijeme je, da se i on oženi. On će ti biti kapelan, pa ako je Bogu ugodno, i naslijediće te u parohiji. — Pop Pavle bijaše tronut tolikom milošću vladčinom; oči mu se od prevelike radosti navodniše i ne mogaše ništa više reći; a vladika prekinu tišinu riječima: — Zbilja ja u malo ne zaboravih

da pregledam, šta si mi to sve donio. Hajd sa mnom!

Ustaše i podjoše, vladika naprijed a pop Pavle za njim. Vladika je to činio iz dva razloga: prvo, da učini pop Pavlu radost izjavljivanjem svoga zadovoljstva zbog svakog poklona, a drugo, da se osvjedoči, da mladji nijesu što prikrili. Zato je pri kraju i zapitao pop Pavla: — Je li sve tu, oče Pavle, što si donio? — Sve je tu, Vaše Visokopreosveštenstvo.

O ručku je bilo za trpezom po činu i starijih sveštenika od pop Pavla, ali ovi su mu po želj vladčinjoj ustupili prvenstvo s desne strane do vladike. Arsa i Kosta, budući zetovi pop Pavlovi poslužuju za trpezom, a pop Pavle ih posmatra, pa su je prepuno srce od radosti. Arsa se drži kao kakav div, a Kosta, malo sitnije, mio je kao kakva vjeverica. Po ručku se povuče vladika sa starijim sveštenicima i gostom u sobu za pušenje, gdje se uz vino nudila kava i druga djačkonija. Vladika je bio dobre volje, nudio je goste vinom i duvanom, i pošto mu Arsa pripali dugački čibuk, zapovijedi Kosti, da otpjeva prikladni krstovidanski „irmos“ (slavopoj Bogorodici). Kosta je svojim tenorom izvijao kao slavju; svi ga svojim glasovima u tome potpomagahu, a naročito Arsa svojim snažnim baritonom. Vladika je poslije ove pjesme pao u pravo ushićenje, pa naredi Arsi, da sad otpjeva uz gusle onu o Kraljeviću Marku i Musi Kesedžiji. U pjesmama o Kraljeviću Marku je vladika neobično uživao, jer je u tom junaku gledao oli-

čenje svoga naroda u njegovim dobrim i lošim osobinama. Kad je već bilo dosta blagovanja, vladika ustade, a s njim i svi ostali, pa se povuče u drugu odaju, pošto je predhodno poželeo pop Pavlu sretan put i rekao mu, da će po njegovoj molbi u brzo narediti, šta treba.

Već poslije dvije nedjelje stigose jedne subote pred veče skoro u isto vrijeme pred pop Pavlovu kuću u K. dvoje kola. U jednim su sjedili iz Vršca jedan stariji sveštenik, jedan djačkon i Arsa, a u drugim iz M. pop Igen sa svojim „Pallgorkom“ i sinom im Kostom. Tad su se prvi put vidjeli mladici s djevojkama i tad su doznali, koja kome, odnosno koji kojoj pripada. Ali da je bilo i obratno, ne bi bilo zamjerke ni s jedne strane, jer su oba mladica i obje djevojke, svako za sebe, imali osobenu draž. Po večeri smješteni su gosti na prenočište po boljim kućama, jer u malenoj pop Pavlovoj nije bilo mjesta. Sutradan su svi bili na jutrenju, a o liturgiji su služili tri sveštenika sa djačkonom. Takve slave nije bilo od kad se crkva osvetašala. Bio je to veliki događaj za selo. Crkva bijaše prepuna svečano odjevenog svijeta, koji je uživao u umilnom pjevanju budućih pop Pavlovih zetova. Svi su se radovali njegovoj sreći. Poslije ručka izvršeno je propisno prstenovanje a za tri nedjelje kasnije vjenčanje mladenaca. Arsa je bio siročić; zato je vladika poslao starijeg sveštenika, da u ime njegovo zastupa oca Arsinog prilikom vjeridbe. Sa osvećenjem oba oženjena bogoslova se kao obično žurilo; jer, ne daž Bože, da lednome iznenadno umre žena, mlad udovac morao bi se ili

(Svršice se.)

Osiguranje VIII. ratnim zajmom

Kod austrijskog vojnog fonda za udovice i siročad, kao i osiguranje ugarskim ratnim zajmom kod Magyar Orszagos Biztosito Intezet R.-T. pod nadzorom kr. ugarske ratne skrbi honvedskog ministarstva, ima najprednostnije uslove i najjeftinije premije: kod ocjeljenja za osiguranje, c. kr. vojni fond za udovice i siročad (Versicherungs-Abteilung des k. k. österr. Militär-Witwen- und Waisenfond), Beograd - Terazije 4.

Oprostajna predstava bečke dvorske opere.

Večeras će predstavom opere „Bajazzo“ društvo bečke dvorske opere izvršiti svoje gostovanje i oprostite se sa beogradskom publikom. U operi će se oprostiti komorska pjevačica Kiurina i gospoda Fischer, Leuer i Arnold, a u koncertu koji će prethoditi operi oprostite se gđica Ortner i g. Frischler. Veče obećava da će biti veoma zanimljivo i beogradjani će ga zadržati u dugoj uspomeni, kao i cijelo gostovanje ovog društva.

Dolazak interniranih.

Ovih dana pušten je jedan veći broj građana, koji su bili internirani u raznim mjestima Austro-Ugarske. Među njima ima poljoprivrednika, zanatlija, trgovaca i činovnika. Svi su ovi odmah upućeni svojim kućama, da produže svoje radove.

Pomen.

Dubokom tugom ožalošćena Draginja Kovačević, davaće u četvrtak, 4. ov. mj. u 10 sati prije podne u crkvi sv. Nikole na novom groblju trogodišnji pomen svojoj miloj i nikad nezaboravljenoj bratuci Jeleni-Leti Madžarević, činov. trg. komore. Na posjećioce čekaće tramvaj u 10 sati u Kralj Aleksandrovoj ulici.

Mesari za kafane i hotele u ovom mjesecu.

Po utvrđenom redu za ovaj mjesec juli izdavaće meso za kafane, hotele i kuhne mesari: Andra Nikolajević na Velikom Trgu i Karlo Kłos na Cvjetnom Trgu. O ovome se izvještavaju zainteresovani.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda izložiće se javnoj licitaciji zaostavština poč. Mihajla Gjorgjevića danas 3. jula u njegovom stanu u ulici Vodovodnoj broj 15. Prodaja će početi u 9 sati prije podne. Pozivaju se kupci, da na ovu prodaju dodju.

Dnevne vijesti

Privatni poštanski saobraćaj između Srbije i Ukrajine.

Prema naredjenju vrhovnog vojnog zapovjedništva dopušta se privatni poštanski saobraćaj između područja u opsegu vojne glavne gubernije za Srbiju i Ukrajinu. Ova se dozvola odnosi na nepreporučena privatna pisma i privatne poštanske karte.

Vijesti iz unutrašnjosti

Razbojnički napad.

Javljanju nam iz Valjeva: Prije kratkog vremena napala su u Lajkovcu dva zaoružana razbojnika onamošnjeg žitelja Milana Petronijevića i oduzeli mu 40 K gotovine, kao i raznu odjeću u vrijednosti od po približno 900 kruna. Poslije toga odveli su slugu i petnaestogodišnjeg terku spomenutoga seljaka, kojmu su mehljutim za nekoliko dana opet pustili. O važnosti marljivo traga za zločincima.

Kradje.

Koncem prošlog mjeseca ukradeno je iz dvorišta Sime Jankovića u Gvozdencima 300 kilograma kukuruza u vrijednosti od 600 kruna. Sumnja zbog ove kradje pala je na Vojislava Gavrilovića iz Radleva i Radovana Nenadića iz Grabovice. Protiv obojice podnesena je prijava.

U istom selu ukradjen je seljak Katarini Mandić desetogodišnji vo, u vrijednosti od 1000 kruna. Kradljivcu je još nije moglo ući u trag.

Istorijski kalendar.

Na današnji dan, 3. jula 1423. godine rođen je u Bourgesu francuski kralj Louis XI., sin kralja Karla VII. i kraljice Marije anjouske. Od rane mladosti njegove ispoljio se kod Louisa njegov podli, do krajnosti vlastoljubiv karakter. Još kao prijestolonasljednik stupio je u otvorenu opoziciju protiv vlade svoga oca, a naročito se borio protiv uticaja njegovih prijatelja, naročito protiv uticaja kraljeve ljubavnice Agnese Sorel. Tu

pojavu (tj. da sin kao prijestolonasljednik otvoreno ustaje protiv oca) možemo uostalom opaziti u srednjovjekovnoj istoriji svijeta i kod inače vrlo plemenitih i odličnih vladara. Imamo po neki slučaj i u staroj srpskoj istoriji (kralj Dragutin, car Dušan). Takve pojave opravdavaju se tadašnjim političkim i društvenim prijkama. 1440. godine stao je Louis na čelo jedne velikaške zavjere, kojoj je bio cilj, da ukloni dotadašnju mjerodavnu okolinu njegovog oca, vladajućeg kralja. No Karlo VII. je uskoro savladao tu pobunu, ali je sina pomilovao, ustupio mu je na upravu Dauphinu i povjerio mu je 1444/45. godine komandu nad vojskom protiv Švajcaraca. No uskoro je došlo do novog sukoba između prijestolonasljednika Louisa i sebičnih kraljevih savjetnika, tako da je Louis 1456. godine morao pobjeći na dvor vojvode bourgogneškog (burgundskog). Pošto je 1461. godine po smrti svoga oca stupio na prijestol, stao se ljuto svetiti ranijim savjetnicima svoga oca. Prema onim pak moćnim velikašima, kojima nije mogao neposredno doskočiti, a koje je iz dubine duše mrzio, pokazivao je podmuku i pričajeno neprijateljstvo, čekajući zгодnu priliku da se i s njima obračuna. Ovakvim svojim držanjem izazivao je protiv sebe savez krupnoga plemstva („ligue du bien public“ — „savez radi opštega dobra“), kome stado na čelo njegov rođeni brat Karlo berriški, a pored njega i Karlo smjeli, docniji vojvoda bourgogneški (burgundski). Došlo je uskoro do otvorene oružane borbe između kralja i buntovnika. Poslije neodlučne bitke na Montherly-u morao je kralj učiniti znatne povlastice krupnome plemstvu. 1468. godine pošao je Karlu smjelom za rukom, da u gradu Peronne-u (koji se toliko proćuo naročito prilikom borbi na Sommi 1916. godine, a i docnije) zabori kralja. Da bi se oslobodio, kralj je bio prinudjen, da sa Karlom smjelim zaključi ugovor, kojim se mnogo ponižio pred ovim odlučnim velikašem. No ustoro otpoče iznova borba sa bourgogneškim vojvodom, u toku koje je kralj Louis XI sklopio savez sa Austrijom, vojvodom lotarijskim i Švajcarcima. Ove su se borbe otegle do 1472. godine. Poslije smrti bourgogneškog vojvode Karla smjelog potpali su bourgoneski gradovi u Pikardiji i samo vojvodstvo bourgonesko pod njegovu neposrednu vlast, pošto je vojvoda bio kletvenik francuske kruno, a nije imao muških nasljednika; ostalo pak bourgonesko nasljedstvo pripalo je rimsko-njemačkom caru Maksimilijanu, koji se oženio ćerkom Karla smjelog, Marijom. Isto je tako potpala pod njegovu neposrednu vlast 1481. godine grofovija provencska kao i pokrajine Maine i Anjou. Louis XI bio je za ono vrijeme vanredno obrazovan i spreman čovjek, mudar neumoran radnik; u koliko nisu bili u pitanju njegovi lični interesi bio je pravedan i dosljedan, ali kada bi oni bili u pitanju bio bi čak i po ondašnjim pojmovima i za ondašnje prilike strahovito bezobziran, svirep i podmukao. Tako je svoga ministra, kardinala La Balue, koga je bio optužio za veleizdaju, punih jedanaest godina držao zatvorenog u nekom kavezu. Uz to je Louis XI. bio i suvjevan i nepovjerljiv. Da bi se oteo uticaju velikaša, uzimao bi u svoju najbližu okolinu ljude iz naroda, svoje slugo itd. Tako su kod njega imali gdnog uticaja neki Olivier le Dain, njegov berberin, njegov „pobratim“ dželat (krvnik) Tristan. No pored svega toga Louis XI ipak je stekao velikih zasluga za svoju državu. Učinio je kraj moći velikih vasaalnih država u okviru svoje kraljevine i time je Francusku de facto proširio do Pireneja, Alpi i Jure. Pomagao je razviti trgovinu i industriju, a još više zemljoradnju i rudarstva, udario je temelj opštinskoj samoupravi, dajući gradovima pravo, da sebi slobodnim izborom biraju predsjednika („maire“) i opštinsku upravu, organizovao je državnu poštu i uveo je u državni savjet sposobne i spremne ljude. Trudio se, da u svima granama državnih finansija zavede najprijemljivije štednje. Od pape je dobio titulu „najbrižanjskog kralja“ („rex christianissimus“). Pokušao se i kao veliki prijatelj nauke; preuredio je pariski univerzitet, ustanovio je još i druge više škole, pozvao je u Francusku mnoge strane naučnike i otvorio je mnoge štamparije. 1436. godine oženio

se princezom Margaretom škotskom, a 1451. godine Charlottom savojskom, koja mu je rodila tri sina, među njima njegovog nasljednika Karla VIII. Louis XI umro je 30. avgusta 1483. godine u Plessis-les-Toursu. O njemu kao vladaru i čovjeku postoji zamašna literatura. Pjesnički su njegovu pojavu obradili. Delavigne u svojoj drami i čuveni engleski književnik Walter Scott, koji ga je lijepo opisao u svome romanu „Quentin Durward“.

(Svršio se.)

A. Grin:

DAN ODMAZDE

(Nastavak.)

„A što opet da ne prihvatim ovu mogućnost za spasenje, koja mi se pruža? — Sta me briga za čovjeka, čija će mi smrt donijeti spas! Ako budem čitao, postići će ga njegova zla kob, i onako mu nema spasa. Protiv njega su kako njegova prošlost, tako i sadašnjost. Čim više budu ispitali njegov dosadašnji život, tim će više razloga naći, da ga osude. Ma koliko on nevjerojatno vladao sobom, ma koliko željenu volju on imao, sve mu to ne će biti dovoljno, da se iskobelja iz mreže, u koju se evo upleo. Ubio je znamenitog čovjeka i sad mora zato da ispašta. Sto White nije izgubio glavu baš na ovaj način kao što oni misle, to za mene još ni najmanje nije razlog, da se umiješam u tu stvar. Ta godinama sam kovao planove, radio, molio se Bogu, samo da nađem pta i načina, kako da se oslobodim. A što da se opet ne radujem, kada je jedva jednom kueno čas oslobodjenja? Pa nego — radujem se, dišem kao novim životom. Nestalo je straha i stida u meni. Čim ovaj čovjek bude osuđen i čim mi on više ne bude mogao štati bilo nahuđiti, to ću opet zauzeti društveni položaj, koji mi stvarno pripada i moći ću opet živjeti kao čovjek pored svoje Mary. — A hoće li tako i biti? To mu se pitanje kao prestravljeni krik ote iz grudi... da, da, hoće li tako i biti? Mislio je na Marynu ljepotu, na njenu nevinost, čiji je simbol bila ona bijelavruža, koja je eno stajala na prozoru, na njenu udaju, kojom će ona zasnovati svoju živu sreću... u njegovom se licu sve više gasio zar strasti, kojom se ono bilo uspalo, najzad je ono opet izgledalo bljedo i uvelo, kao da je iščezla i posljednja iskra nade. „Ta šta imam drugo do činim, nego pištolj da ćutim, da pustim pravdu da ide svojim tokom“, ote mu se najzad iz nemečenih grudi. Sta je potrebno, da se ja tu vazdan mijesam. Ta zar sam ga tek prije neki dan u ovoj istoj sobi gledao, gdje se igra glavom, pa ga ipak nisam optemenu. A sada stvar stoji mnogo prostije, mnogo, mnogo prostije... sada ne moram biti svjedok, kada ga bude postigla zla kob. A ipak, osjećam, kao da mi u grudima nešto gori, što hoće, da me satire. Je li to Božji sud? Je li me to Bog kaznio?“

Koliko se god on borio protiv toga, koliko se god lomio, da ne napusti plan, što ga je spremao godinama, ipak je sve bilo uzalud.

Staroga je borca na kraju krajeva izdala hrabrost, nije više mogao odoljeti nagonu, koji ga je tjerao. No možda će se ipak naći izlaz, kotva spasenja, za koju bi se mogao uhvatiti. Ta šta je on imao da se boji? Ta zar on nije bio Stefan Huse? A šta je Stefan Huse imao posla sa užasima onog starog rudarskog logora u Kaliforniji? Čak ako bi se Deering odlučio, da ispriča cijelu onu strahovitu epizodu, ipak mu ne bi mogao ništa nahuđiti. Izgledalo mu je sada, da sudbina baš želi, da stvari podju i dalje tokom, kojim su evo bili krenuli.

No ipak nije bila isključena mogućnost, da će ga pronaći. Da li bi u tome slučaju zbilja bila njegova dužnost, da opet stavi na kocku život, koji je sada tako reći na novo stekao, i to radi čovjeka, njegovog najgoreg neprijatelja? Kada bi pitao Mary, ona bi možda rekla da treba. Ali Mary je bila angelo, a on je bio umoran, slomljen i jedan starac. Mnogo je mislio i razmišljao, ali mu misao, koja mu je jednom bila došla, nikako nije davala mira i tjerala ga je, da pristupi djelu. Bio se prividno smirio; kao u snu zvjerao je po radionici,

u kojoj je radio iz dana u dan; sve mu je ovo izgledalo kao nešto tuđe i sasvim beznačajno. Mehanički uze sa čiviluka šešir i kaput i stado sespremati da izadje u grad. Naposljetku je još uzeo s prozora onu bijelu ružu i ostavi je u džepu od kaputa. Pošto je bio ugasio lampu, tiho je otvorio vrata i nećujno je izašao na ulicu.

Od časa, kada je nepun sahat prije toga bio uzeo da čita novine, kao da je bio ostario za čitavih deset godina.

25. glava.

Bilo je već kasno u večer, kada se kroz svjetinu, koja se bila iskupila pred kućom pokojnog Samuela Whitea, gurao neki starčić, koji je po svojoj spoljašnjoj izgledao kao kakav zanatlija. Policajac, koji je stajao pred kapijom, u prvi mah ga nije htio pustiti da udje, ali pošto mu starac nešto objasni, nije ga više zadržavao. Pošto je starac zavonio na kapiju otvori mu Felix; ne sačekavši pitanje nadzornika kuće, starac mu odmah reče, da ne želi da govori sa mladim gospodinom Whiteom, već sa gđicom Daltonovom, mladom družbenicom, koja od nekog vremena stanuje kod gdje Flore White. Jednovremeno mu predade posjetnicu, na kojoj su u jednom kutu bilo ispisano nekoliko čudno zamršenih i izvijuganih slova.

Mary je baš bila u biblioteci, kada joj Felix donese ovu posjetnicu; čim je na karti opazila znak, ugovoren sa ocem, silno se uplašila. Od kuda njen otac ovdje u kući? To je u prvi mah iznenadilo, ma da je tek malo prije mislila, koliko li mu sada mora biti lakše, gdje zna, da mu je dušmanin u zatvoru i da više ne mora svakog trenutka strepiti od njega. Bez obzira na uzrok, koji je natjerao njenog oca, da dodje do nje, njoj je sada bilo milo, što je došao... na prstu joj je već blistao vjerenički prsten, pa je jedva čekala, da i on može učestvovati u njenoj velikoj sreći.

Kada je ona stupila u malu dvoranu za prijem, gdje je otac čekao na nju, bila je milija no ikad u svojoj mladalačkoj draži i sreći. No kada opazi sumorni i utučeni izraz očevog lica, sa njenih usana za tili čas iščeže srećni osmehak.

(Nastaviće se.)

Posljednje brzojavne vijesti.

POMORSKA BITKA NA IADRANSKOM MORU.

Kb. Beč, 2. jula.

Zvanično se javlja: U zoru 2. jula napalo je jedno malo odjeljenje naših torpednjača u sjevernom Jadranskom moru daleko nadmoćnije neprijateljske torpednjače. Razvila se živahna vatrena borba u velikoj udaljenosti. Kod toga je našim brodovima uspjelo, da zapale jedan veliki neprijateljski razarač, a drugi jedan da teško oštete. Neprijatelj je prekinuo borbu i svom se brzinom povukao u svoje priistanište. Naši brodovi pretrpjeli su tek posve neznatnu štetu i nemaju osim jednog lako ranjenog nikakvih gubitaka.

IZVJEŠTAJ BUGARSKOG GLAVNOG STOŽERA.

Bba. Sofija, 2. jula.

Mačedonsko bojište: Na obim stranama ohridskog jezera i na više mjesta u zavjutku Crne Reke kratki obostrani paljbeni napadi. U predjelu Moglena rastjerale su naše prednje straže bombama više neprijateljskih jurišnih četa. Ispred naših položaja zapadno od Seresa rastjerali smo vatrom poviše grčkih izviđačkih odjeljenja. U dolini Strume živahna obostrana vazдушna djelatnost.

GROF CZERNIN KOD NJEGOVA VELIČANSTVA.

Beč, 2. jula.

Bivši ministar spoljnih poslova grof Czernin povratio se danas iz

Opatije, i bio je primljen od Njegova Veličanstva u audijenciju, koja je potrajala pola sata.

SKRB NJEGOVA VELIČANSTVA OKO PREHRANE STANOVNIŠTVA.

Beč, 2. jula.

Njegovo Veličanstvo odvezlo se danas iz Eckartsana u posjetu ratnoj kuhinji, koja snabdijeva hranom više hiljada osoba. Car i kralj je pregledao rad u tom zavodu i govorio je sa raznim funkcionarima njegovim.

OSNOVE GENERALA LUDENDORFFA.

Köln, 2. jula.

Po „Kölnische Volkszeitung“ odgovorio je general Ludendorff jednom poznatom članu Reichstaga na njegovo pitanje, da su sve njegove preduzete vojne mjere protivnikute mišlju na konačni uspjeh.

PROMJENA U ZAJEDNIČKOM MINISTARSTVU FINANSIJA.

Budimpešta, 2. jula.

„Pesti Hirlap“ javlja iz Beča, da se u austrijskim političkim krugovima množe glasovi, da će grof Burian biti riješen dužnosti zajedničkog ministra financija i da će na to mjesto biti pozvan general Otokar pl. Landwehr.

ZIVAHNA TOPNIČKA DJELATNOST NA TALJANSKOM FRONTU.

München, 2. jula.

Ovdašnje novine javljaju iz Züricha, da se prema izvještajima sa talijanskog fronta neprijateljska topnička djelatnost znatno pojačala. Predstražarska djelatnost s obiju strana poprima sve veći obim.

STRAH PRED NOVIM NJEMAČKIM UDAROM NA ZAPADNOM BOJIŠTU.

München, 2. jula.

Ovdašnje novine javljaju iz Amsterdama, da se u Londonu ne drži mogućim, da će sporazumne sile na zapadnom bojištu biti stavljene pred nova iznenadjenja. Samo strpljivost i pouzdanje mogu da spase položaj. Sporazumne su sile odlučile, da na zapadnom bojištu ne stoje skrštenih ruku, već da djelimičnim borbama i neprestanim letaćkim napadima uznemiruju neprijatelja u njegovim pripremanama.

ŠPANJOLSKA BOLEST I U BEČU.

Beč, 2. jula.

Takozvana španjolska bolest prešla je i u Beč. Nema bolnica, u koje bi se bolesnici mogli smjestiti. Teško je izvesti statistiku tih bolesnika, ali će ih biti svakako oko 1000 osoba. Do sada nije nastupila smrt ni kod jednog od tih bolesnika. Bolest je obična influenca i ne daje povoda zabrinutosti.

INFLUENCA U BERLINU.

Berlin, 2. jula.

Po statističkim podacima razboljelo se 18.000 osoba od influence. Bolest prolazi za dva tri dana i ne ostavlja za sobom nikakva neugodna s'jedstva.

POOŠTRENJE AMERIČKO-MEHIKANSKOG KONFLIKTA.

Amsterdam, 2. jula.

O pooštrenju američko-mehikanskog odnosa javlja se, da je američko spolino ministarstvo objavilo protestnu notu protiv odluke Carranze, da petrolejskim poljanama razreže nove poroze, koji bi bili ravni konfiskaciji. Mehikanska je vlada na mehičansko-američku granicu odaslala svoje trupe.

BOLJŠEVIKI PROTIV TRGOVINE SA VRJEDNOSNIM PAPIRIMA.

Petrograd, 2. jula.

Ruski listovi javljaju, da su boljševiki zaprijetili smrtnom kaznom svakome, ko bi trgovao sa vrijednosnim papirima.

Dopisnica uredništva.

G. V. J. K., Š. — Hvala na karti. Šaljite samo svoje dopise, takove stvari rado primamo. Nastojaćemo Vam želji udovoljiti, ako bude ikako išlo. Pozdrav!

1100

RASPORED ZA:

C. i kr. vojni kino
od 3. do 5. jula 1918.

C. i kr. građanski kino
od 3. do 5. jula 1918.

ZA ŽIVOT

JEDNE KRALJICE

IGRA U 6 ČINOVA.

Po romanu Aleksandra Dumasa.

ULAZNICI VAŽE KAO PROPUSNICE (PASSIRSCHHEIN).

Mojoj premiloi i nikad neprežaljenoj majci

† Perki Gl. Božić

davaću četrdesetodnevni parastos u pone-deonik 8. jula t. god. u Vrnjačkoj crkvi u 11 sati prije podne.

Vrnjačka Banja, jula 1918.

38022

Duboko ožalošćen sin

Andra Gl. Božić

Ožalošćena porodica Djordja Hadži-Ninića, davaće svojoj miloi i neprežaljenoj

† Viti-Mitri

četrdesetodnevni pomen u petak, 5. jula u 11 sati prije podne u crkvi Savinačkoj.

Beograd, jula 1918.

38018

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihailo ul. 38

Udžbenike za Engleski jezik
Patrolje, Gramatika engleskog jezika (filiccom) 6/90
Barlitz Metoda za engleski jezik 1/7-... II 8-... III 12-...

Dentista F. B. Brill
Beograd.
Makedonska ulica broj 8. (do pošte)
„Amerik. specijalista“

„ZUBE“ vještačke u zlatu i u kaučuku samo se u moma ateljeu izrađuju po najboljem originalnom americkom sistemu. Prvih od 8-12 i 12-20. Nedjeljom od 9-11.

Specialist za liječenje bolesti vrata, nosa i ušiju.
Ordinira od 1-3 Miloša Počerca ulica 19. 38015-1

Dr. Milivoje G. Cermianović
specijalista za kožne i venerične bolesti, prima: od 1-3 po podne u Kralja Aleksandra ulici 84, od 5-7 uveče u Mutapovoj ulici br. 38, Beograd. 37858-1

Kupovine i prodaje.
Strikače mašine za čarape, kapute, svitere i t. d. prodaje i kupuje
Milan Tolmačev, Budimpešta IV. Szerb-u. 91-15. A 3114-2

SLAMNIH ŠEŠIRA (sel jačkih i gradjanskih žiradi) za ljetnju sezonu imamo na prodaju na veliko Migrić, Novaković i Stefanović, Knez Mihajlova 42. 37830-2

Kupujem Jedno imanje za rentu. Jednu kuću vrijednu 10-12000 kruna. Jednu kuću u okolini glavne čaršije ili porzišta.

Prodajem. Jednu kuću u Studeničkoj, jednu u Miloša Velikog i jednu u Zorinoj ulici. Jedno gradilište od 467 kv. m. u neposrednoj blizini novog dvora.

Kupujem stare knjige biblioteke uz najbolju cijenu. Antikvarnica S. Debeljevića, Makedonska ulica 26. 37913-2

Prodajem sašonsku garnituru od bordo-pliša, raznog rublja i muški zimski kaput. Vidjeti svakog dana od 10 do 12 sati prije i od 2 do 4 sata poslije podne u Sveto-Savskoj ulici 14. 37969-2

Prodaje se: 30000 cigle, crepa, vrata, prozora, letava, dasaka i t. d. Upitati: Ratarska ulica 54. 37919-2

Trgovina Jovana Bene Saborna ulica 62
rasprodaje veliku partiju zelenih gailice i slavnih šešira. Preporučuje se trgovcima iz unutrašnjosti. Cijene su umjerenе. 37921-2

Rasprodajem uslijed napuštanja radnje sav jeđek, vino i veća količina siročeta. Kafana „Zlatno burcenice“, Prizrenska ulica 8. 37942-2

Na prodaju nov par muškog odijela. Može se vidjeti u Kraljice Natalije ulici br. 58. 38001-2

Pianino se prodaje u Studeničkoj ulici 5. 37974-2

Klavir, (štrueligel) prodaje se. Kralj Milanova ulica 14, Terazije. 37979-2

Veliki masivan štednjak (šporet) sa dvije retne prodaje se. Upitati Sremska broj 4. (u avliji). 37972-2

Prodaje se: drvena spavaća soba, kuhinjski orman i još neke stvari. Vidjeti se mogu do podne u Kralja Milana ulici br. 41. 38027-2

Stan za samca

sa namještajem i uslugom izdaje se odmah pod povoljnim uslovima. Ulica Kralja Aleksandra br. 32. Upitati na gornjem spratu Grozdanu Vlaković. 38003-4

Razno. Izgubio sam

30. ov. mj. na Cvetnom trgu novčanik, i u njemu legitimaciju, kupon lebnji i 12 kruna. Molim svakog tko bude našao, da preda na adresu: Petar Dragić, bivši piljar, Sumatovačka 18. 37999-5

Najnovija sprava „Aspirator“

za pranje rublja, pomoću pritiska vazduha cijedi nečistoću iz rublja. Potrebno je samo četvrtina sapuna i ogreva od onog, što je do sad trebalo. Nema više trenja ni četkanja.

Cijena za Beograd K. 60— Za unutrašnjost - K. 70— Mogu se dobiti kod glavnog zastupnika za Srbiju Jovana Bene, Saborna 62; i kod naših preprodavalaca: Matije Isajovića, Vatrogasna 11; Božidara Ranišavljevića, Uskočka 3 (sokake Jefe Pavlovića i Komp.). Traže se preprodavaoci za unutrašnjost. 37954-5

Povećavanje slika

— najdraža uspomena — od svake slike uz umjerenе cijene i najljepšoj izradi pravi Photo-Pick-Rick — Beograd, Kralja Milana ulica 42. Agente tražim za mjesto u svakom gradu. Dobra zarada. 37843-5

Dama,

koja je izgubila novčanik sa malo novca i nekim stvarima, neka izvoli doći u Vrtljarsku (Molerovu) ulicu 68, gdje će ga primiti od dječka, koji je našao. 38013-5

Izgubljena je

legitimacija sa fotografijom, izdana od kr. ugar. domobranske mjesne komande u Budimpešti, koja glasi na g. kapetana Stefana Danoša, na madjarskom glasi: Dános István, szkv. százasos részére. Izgubljena je između Passanita i komercijalne banke. Moli se nalazac, da je preda u komercijalnu banku. 1206-5

KORESPONDENCIJA.

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas izvestite me o Lazaru Longoviću, kaplaru priljepolske čete, iz sela Zasuoka, opštine zvezdanske, okrug priljepolski. O njemu njegova familija ništa ne zna još od 1915. godine, i sada se nalaze u velikoj brzi i očajanju. Molim za izvještaj istim putem o njemu, je li on živ i zdrav. Labuda Milovanović, Priljepolje. A 3191-8

Jovanu Premoviću, Geneva.

Molim vas dostavite slijedeće mome mužu Stevanu Krstiću, učitelju iz Krnjeva (Srez oraški, okrug smederevski). Dragi moj Stevo! Od tebe nema karte već osam mjeseci a tako i od Taso, od Stojana deset mjeseci. Stedi moje njeve pa mi piši, jer sam puna brige i straha. Javi Stojanu da je Lepa dovela djecu ovano da provedu ljeto. Poslala sam ti tri dječje slike. Djeća te silno žele, pošalji nam sliku a i Tasa. Zdravi smo, ne brini. Novac redovno dobijam. Piši ovim putem. Svi te želimo, ljubimo i grlimo. Majka, Mita, Anđija, Vlada i tvoja Lela. Vama gospodine toplo zahvaljuje Jelena St. Krstić, učiteljica iz Krnjeva, Etap, pošta Vel. Orašje, Palanka. 37990-8

!! Pažnja kafedžijama !!

Imamo zgodne ČAŠE ZA VINO — u srednji udubljene od 5 i 8 u litar, dobija se u radnji BEJOSIFA I ZUNANE — BEOGRAD VATROGASNA ULICA 23 37968

Dugogodišnja agenturska radnja 36984

WILJEMA WAJSA BEOGRAD, Balkanska ulica 18, BEOGRAD. Pored nabavke svakovrsne robe direktno od fabrikantata odpočela je vršiti posredstvo pri kupovini i prodaji svakovrsnih NEPOKRETNIH IMANJA kako u Beogradu tako i u unutrašnjosti Srbije. Osim toga kupujem dobro očuvane pisane mašine i kase. Za obavještenja obratiti se svakog dana od 12-3 sata po podne.

OMEGA Garantirani najbolji ČELIČNI NOŽIĆI ZA BRIJANJE Komad 12 — kruna APARAT ZA BRIJANJE najnovije vrste sa NOVIM ČELIČNIM komad K 12-98 APARAT SA KAJIŠEM ZA OŠTRJENJE NOŽIĆA komad 20 — kruna Trgovina na više 10 do 20 pospusta. Glavna prodaja za Srbiju kod Božidara S. Veselinovića, Terazije 19.

Jovanu Premoviću, Geneva, za Lambru Dimitrijevića, hotelijera, Nizza (Francuska). Od tebe i Radomira nemam višest već pet mjeseci. Novac redovno dobivam. Mnogo brinem. Svi smo zdravi. Pozdrav, Hristina Dimitrijević, Strassburgerstrasse 10, Smederevo. 37934-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim izvestite me o mome sinu Dušanu Ristiću, podnaredniku mehaničke radionice, koji se nije javio 8 mjeseci. Ja sam u velikoj brizi za njim. Izvestite me preko Beogradskih Novina. Vani ostajem blagodarna. Aleksandra Ristić, Pozorišna ulica 42, Beograd. 37973-8

Jovanu Premoviću, Geneva, za Isaila Nenadovića 31, Bolever, Berne, Suisse. Molim vas gospodine izvestite me odmah, da li je živ i zdrav moj sin Milovan-Mika Radosavljević, konjanik IV. eskadrona „divizijske konjice“, poziva, jer mi se ne javlja već godinu dana. Biću vam mnogo blagodarna. Stojna Radosavljević, Beli Potok, Beograd. 37989-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim, izvestite moga sina Milana T. Bikića, telegrafistu, da sam primila pošiljku od kruna 63. Zdrava sam. Ljubim te tvoja majka Olga Bikić i Toša, Jug Bogdanova ulica 20. 37987-8

Jovanu Premoviću, Geneva. Molim dostavite mome mužu Milanu Krčmareviću, fotografu iz Vrnjačke Banje, slijedeće: Dragi Milane! Javi se kod Koše Mladenovića, on će ti svakog mjeseca davati po 200 kruna, kojih ja ovdje za tebe polažem g-dji Dari. Nemoj raditi pošto si sada bolestan. Pozdravlja te tvoja Betti Krčmarević, fotografski atelje — Vrnjci. 37971-8

Mih. II. Ristić Čačak.

Jovanu Premoviću, Geneva. Dolje imenovani mole za izvještaj o svojim:

Srez dragačevski: Milenija Marića, iz Lise, za muža Milorada Marića, finansijskog kaplara carinarnice Mali Zvornik, inače obveznika X. puka, I. poziva; Milostina Jovičić iz Graba, za muža Jakova Jovičića, obveznika X. puka, II. poziva, jer se nije javio od oktobra 1917. godine; Celka Jovkovića iz Graba, za muža Dobrovoja Jovičića, narednika komesara, X. puk, II. poziv, jer se nije javio od oktobra 1917. god.; Anka Gjurovića iz Guče, za sina Branka Gjurovića, regruta iz 1915. godine; Rajka Gjurovića iz Goracića, za sinove Krstu Gjurovića, V. prekobrojni puk i Vučića Gjurovića, regruta iz 1896. god. X. pukovske okružne komande; Jelka Bojovića iz Rtara, za sina Borisa Bojovića, I. četa, I. bataljon, X. puk, I. poziv. Srez travnički, okr. čačanski: Perunika Milenkovića iz Kačulica, za muža Milisava Milenkovića, obveznika 19. pukaj I. poziva. Neka Milisav javi za Vladimira Vitorovića; Stanolja Markovića, iz Trnave, za muža Marka Markovića, I. četa, II. bataljon, X. puk, I. poziv. Srez ljubički, okr. rudnički: Vukašin Vidaković iz Mrčajevaca, za brata Miljka Vidakovića, IV. četa, III. bataljon, X. puk, I. poziv. R. 974-8

Jovanu Premoviću, Geneva, za direktiju srpskih državnih željeznica. Molim da mi se pošalje moja plata, koju sam primao na željezničkoj blagajni u Kraljevu, pošto sam došao iz Nežidera, gdje sam bio od 26. oktobra 1915. do 4. aprila 1918, pa sam sada u oskudici. Vladimir Milosavljević, mašiniski bravar kraljevačke lozionice, Čačak, Gablenzstr. 16. R. 973-8

Akcionarski kapital K. 130.000.000.— EKSPOSITURA ENGLESKO-AUSTRIJSKE BANKE U BEOGRADU Rezerva: K. 62.000.000.— posreduje pri odašiljanju novčanih pošiljaka — i telegrafskim putem — zarobljenicima i interniranima preko zasebnog odjeljenja brzo, pažljivo i uz umjerenu nagradu. 973

Gradjanski sud c. i kr. okruž. zapovjedništva u Valjevu.

Br. 1171/5/1917.

Objava.

Gradjanski sud c. i kr. okružnog zapovjedništva u Valjevu poziva sve one osobe, koje imadu bilo kakva potraživanja na zaostavštinu pokojnoga Adama Šimića, iz Valjeva, koji je umro 12. januara 1916., da ta svoja potraživanja i na njih se odnoseća dokazala najkasnije do 20. decembra 1918. ovome sudu prijave odn. predadu, jer će se inače iza isteka ovoga roka, a pošto budu podmireni poznati vjerovnici, biti ostavljena predana pravno pozvanim nasljednicima, a time mogu oni vjerovnici, koji ne prijave svoja potraživanja, iako izgubiti podlogu svoga podmirenja. Upozorava se, da je pokojni član tvrtke „Šimić i Tešić“ bio u Valjevu, i da je čitavo stovarište robe, pošto je bilo podvrženo kvarežu, prodano putem javne dražbe. Stojta Tešić je odsutan u ratu, te je za njegovoga kuratora imenovan Petar Maršalek iz Valjeva.

Valjevo, 21. juna 1918.

Gradjanski sud c. i kr. okružnog zapovjedništva u Valjevu. 927

Gradjanski sud c. i kr. okružnog zapovjedništva u Beogradu.

Br. 4665/14/1917.

Edikt.

U stečajnom postupku povedenom već po srpskom trgovačkom sudu u Beogradu protiv Danila Kostića, vlasnika cigljane „Makedonija“ u Beogradu, poziva se svaki, koji imade s bilo kakvog razloga kakovu tražbinu na stečajninu, da iste do 25. jula 1918, kod ovoga suda uz priklop dokazala ponovno prijave, ako neće da se izvrgnu posljedicama § 54. stečajnoga postupka, zatim da na dan 27. jula 1918. prijave podne u 9 sati bilo sami bilo po punomoćniku prisustvuju urečenoj sjednici kod ovoga suda (Vlajkovićeve ulice 2, II. sprat vrata broj 9), jer će u protivnom slučaju sud postupati bez njih, samo sa onima, koji dodju na sjednicu i to po § 66. i 70. stečajnog postupka.

U Beogradu, 22. juna 1918. 1188

Dr. Boros, o. r. kr. ug. kotarski sudac.

Nesretna majka Mara D. Tajsić sa kćerkama Zorom Blašković i Bosiljkom Tajsić, izvještava srodnike i prijatelje, da će svojoj miloj i neprežaljenoj djeci, braći i sestri MILOŠU D. TAJSIĆU pješadijskom kapetanu ATANASIJU učenuku Zdelarove gimnazije i RUŽICI davati pomen u crkvi Sv. Save na Savincu u četvrtak 4. jula u 10 i po sati prije podne. Miševska ulica 17. Beograd, jula 1918. 38010

Izvjestavamo srodnike i prijatelje, da je naša dobri snaha, supruga, kćerka i sestra

Anka M. Isaković

poslije dugoga i teškoga bolovanja, preminula 27. maja u 34. godini svoga života, a sahranjena 28. u Novo-selskom groblju. Novo-selo, juna 1918. 38016 Ožalošćeni: suprug Marko sa braćom; otac Vladimir Tufegđić; braća: Čedomir i Velimir; sestre: Danica i Sofija i ostala rodbina.

Ojadjena i tužna srca i sa najvećim bolom u duši izvještavamo sve naše srodnike, prijatelje i drugove, da nam je nenadana i tragična smrt stigla iz zagrljaja našeg jedinca sina, našu jednu jedinu nadu, našeg plemenitog i omiljenog sestrića, odnosno brata

Boru - Borivoja St. Pavlovića

studenta farmacije,

koji je u cvijetu svoje mladosti u 26. god. svoga života na dan 18. marta ove god., na putu za Francusku u cilju za dovršavanjem svojih studija, nesretnim slučajem i daleko u tuđini od svojih milih i dragih katastrofalno na ladji „Adriatica“ našao smrt u valovima morskim, ostavivši nas, da za njim vječito tugujemo i oplakujemo.

Ovom prilikom izjavljujemo našu najdublju zahvalnost našem kumu Arsi Ž. Iliću u Ženevi, koji nam je prvi ukazao pažnju svojim izvješćem i saučesćem o smrti našeg jadnog Bore. Isto tako ne malu zahvalnost dugujemo i svima prijateljima, koji nam u ovoj našoj prevelikoj tuzi svoja saučesća izjaviše.

Kragujevac, 12. juna 1918. god.

Nesretni i ucvljeni roditelji: majka Živka i otac Stojan Pavlović, trg. iz Negotine; ujaci: Dr. Mita M. Antić, rez. sanitet. major i Aca M. Antić, okr. šumar; teća Ilija Ilić, upravnik carinar. u Solunu; tetka Zlata; ujne: Jela i Mica; braća i sestre: Dara, Miša, Kata, Vera, Sava, Mika, Olga, Moma, Zlata, Mita, Predrag, Mihajilo, Rada i Slobodan sa ostalom rodbinom.

A-3209